**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ**
**«АКАДЕМІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ТОВ
«Академія інноваційного розвитку освіти»
«02» листопада 2026 р.
_____Олена ГРОМСЬКА

**ПРОГРАМА**
**підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти**

«КАР'ЄРА БЕЗ ШАБЛОНІВ: ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ, ПРОФЕСІЇ МАЙБУТНЬОГО ТА МИСТЕЦТВО ПРОЄКТУВАННЯ ВЛАСНОЇ ТРАЄКТОРІЇ»

Київ – 2026

**Розробники освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних кадрів:** ***Олена Громська***, директор ТОВ «Академія інноваційного розвитку освіти»; ***Людмила Бондаренко***, заступник директора КУ ЦПР «Освітня траєкторія» ДМР, учитель географії, учитель-методист, сертифікований тренер ТОВ «Академія інноваційного розвитку освіти».

**Напрям підвищення кваліфікації:** Кар'єрне консультування здобувачів освіти.

**Розроблено на основі типової програми:** Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Кар'єрне консультування в Новій українській школі» (Наказ МОН України від 04.11.2025 № 1450).

**Термін дії програми:** листопад 2026 року – листопад 2031 року.

**Рецензенти:**
***Тамара Пушкарьова***, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, автор і науковий керівник педагогічної технології «Росток» й освітньої інновації «Академія інноваційного розвитку освіти», головний науковий співробітник відділу STEM-освіти Інституту педагогіки НАПН України;
***Євгенія Тиханова,*** директор Дніпровського ліцею №122 ДМР, соціальний педагог, тренер ГО «Ла Страда – Україна», медіатор, експерт з гендерної рівності, кар'єрний радник, амбасадор з медіаграмотності.

## 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**Актуальність програми:** Актуальність програми підвищення кваліфікації «Кар'єра без шаблонів: цифрові інструменти, професії майбутнього та мистецтво проєктування власної траєкторії» зумовлена стрімкими трансформаціями сучасного ринку праці, розвитком штучного інтелекту, цифровізацією суспільства, появою нових професійних ролей та зміною вимог до компетентностей людини.

Сучасний світ поступово відходить від традиційної моделі «одна освіта — одна професія — одна кар'єра». На зміну лінійним професійним маршрутам приходять гнучкі, багатовекторні траєкторії, що передбачають безперервне навчання, професійну мобільність, адаптацію до змін і готовність переосмислювати власні рішення. За таких умов особливого значення набуває формування у здобувачів освіти здатності не лише обирати професію, а й свідомо проєктувати власне майбутнє.

Водночас цифрове середовище суттєво впливає на професійні уявлення молоді. Соціальні мережі, блогери, алгоритмічні рекомендації та

генеративний штучний інтелект створюють нові можливості для дослідження світу професій, але водночас поширюють стереотипи, ілюзії швидкого успіху, недостовірні кар'єрні прогнози та маніпулятивні моделі професійної самореалізації.

В умовах реформування профільної середньої освіти, соціально-економічних викликів воєнного часу та майбутнього повоєнного відновлення України особливої актуальності набуває переосмислення ролі педагога в підтримці кар'єрного самовизначення учнів. Педагог має стати не транслятором готових професійних рішень, а організатором дослідницького середовища, у якому учень навчається аналізувати можливості, критично оцінювати інформацію, випробовувати професійні ролі та усвідомлювати наслідки власного вибору.

Особливістю програми є перехід від традиційних профорієнтаційних підходів до практик цифрового кар'єрного дизайну, професійних симуляцій, сценарного моделювання майбутнього та відповідального використання штучного інтелекту. Програма орієнтована на формування у педагогічних працівників компетентностей, необхідних для створення сучасних освітніх інструментів, які допомагають здобувачам базової та профільної середньої освіти досліджувати власний потенціал, долати кар'єрні стереотипи й будувати індивідуальні освітньо-професійні траєкторії.

Таким чином, реалізація програми сприятиме оновленню професійного інструментарію педагогів та формуванню освітнього середовища, у якому кар'єрний вибір розглядається не як одноразове рішення про майбутню професію, а як усвідомлений, гнучкий і безперервний процес особистісного та професійного розвитку.

**Цільова група:** педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, зокрема вчителі-предметники, класні керівники, педагогічні працівники, відповідальні за профорієнтаційну роботу та кар'єрний супровід здобувачів базової і профільної середньої освіти.

**Обсяг (тривалість):** 30 годин (1 кредит ЄКТС).

**Особливості реалізації програми**. Програма реалізується на постійній основі в дистанційній асинхронній формі та призначена для вчителів-предметників, класних керівників, педагогічних працівників, відповідальних за профорієнтаційну роботу та кар'єрний супровід здобувачів базової і профільної середньої освіти. Учасники опрацьовують навчальні матеріали й виконують обов'язкові завдання у зручний для себе час. Після опанування програми передбачено підсумкове тестування. Доступ до навчальних матеріалів зберігається протягом одного року з моменту його надання учасникові.

Програма поєднує теоретичне навчання з практичною діяльністю та спрямована на розвиток компетентностей педагогів із кар'єрного супроводу

здобувачів освіти, використання цифрових інструментів та проєктування індивідуальних освітньо-кар'єрних траєкторій.

Теоретична складова реалізується у формі лекцій із використанням презентацій, демонстраційних відеоматеріалів і практичних прикладів. Практична частина охоплює аналіз кар'єрних кейсів, моделювання професійних ситуацій, використання ШІ та цифрових інструментів, розроблення кар'єрних сценаріїв і створення авторських інтерактивних ресурсів для учнів.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчальних матеріалів, виконання визначених програмою завдань, створення власних освітніх продуктів і підготовку до підсумкового оцінювання. Набуті знання й уміння учасники можуть безпосередньо застосовувати у професійній педагогічній діяльності.

Стандартна тривалість навчання за програмою становить два тижні. За обґрунтованої потреби строк навчання може бути пролонгований, але не більше ніж до чотирьох тижнів із моменту надання учасникові доступу до курсу.

**Форма (форми) підвищення кваліфікації:** інституційна (дистанційна).

**Мета підвищення кваліфікації:** розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо організації сучасного кар'єрного супроводу здобувачів освіти, застосування цифрових технологій і штучного інтелекту, моделювання професійних ситуацій та створення інноваційних освітніх інструментів для формування в учнів здатності до усвідомленого професійного самовизначення, проєктування індивідуальних освітньо-кар'єрних траєкторій і адаптації до змін сучасного ринку праці.

**Завдання підвищення кваліфікації**:

- Поглибити знання педагогічних працівників щодо сучасних тенденцій трансформації ринку праці, розвитку професій майбутнього та нелінійних кар'єрних траєкторій.
- Сформувати вміння аналізувати професійні можливості, виявляти кар'єрні стереотипи, інформаційні маніпуляції та недостовірні прогнози.
- Удосконалити навички використання цифрових технологій і штучного інтелекту для дослідження професійного середовища та кар'єрного супроводу учнів.
- Розвинути здатність проєктувати професійні симуляції, інтерактивні завдання та практико-орієнтовані кар'єрні кейси.
- Опанувати технології сценарного моделювання освітньо-кар'єрних траєкторій та прийняття рішень в умовах невизначеності.
- Сформувати готовність до створення авторських цифрових кар'єрних навігаторів та інших інноваційних освітніх ресурсів.

- Удосконалити компетентності щодо формування в здобувачів освіти самостійності, критичного мислення, професійної гнучкості та відповідальності за власний кар'єрний вибір.

**Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:**

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29 серпня 2024 року № 1225.

- Вчитель ЗЗСО. Б3. Компетентність педагогічного партнерства
- Вчитель ЗЗСО. А3. Інформаційно-цифрова компетентність
- Вчитель ЗЗСО. Д1. Здатність до навчання впродовж життя

**Очікувані результати підвищення кваліфікації:**

**Знання й розуміння:**

- Аналізувати сучасні тенденції ринку праці та трансформації професій.
- Використовувати цифрові технології та ШІ для кар'єрного супроводу здобувачів освіти.
- Розробляти професійні симуляції, інтерактивні завдання та кар'єрні кейси.
- Моделювати індивідуальні освітньо-кар'єрні траєкторії.
- Створювати авторські цифрові кар'єрні навігатори.
- Формувати у здобувачів освіти навички усвідомленого професійного вибору, критичного мислення та адаптації до змін.

**Уміння:**

- аналізувати тенденції ринку праці;
- застосовувати цифрові інструменти та ШІ для кар'єрного супроводу учнів;
- розробляти професійні симуляції й інтерактивні кейси;
- моделювати освітньо-кар'єрні траєкторії;
- створювати цифрові кар'єрні навігатори та сприяти усвідомленому професійному самовизначенню здобувачів освіти.

**Ціннісне ставлення:**

- усвідомлення важливості свободи професійного вибору;
- усвідомлення поваги до індивідуальних здібностей та інтересів учнів;
- усвідомлення відкритості до змін, безперервного професійного розвитку;
- відповідальне й етичне використання цифрових технологій та ШІ.

**Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:**

Оцінювання відбувається у формі поточного та підсумкового контролів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості педагога до виконання конкретних завдань. Під час практичних занять слухачі виконують практичні завдання, у ході яких розробляють цифрові навчальні матеріали, інструменти або освітній контент, що можуть бути безпосередньо використані в їхній педагогічній діяльності. Поточне оцінювання має накопичувальний характер і здійснюється під час виконання практичних та самостійних завдань.

Після завершення навчання підсумковий контроль здійснюється у формі компетентнісного тестування, яке спрямоване на перевірку засвоєння теоретичного змісту програми та здатності застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях. Успішне проходження підсумкового тесту підтверджує досягнення очікуваних результатів навчання та є підставою для зарахування результатів підвищення кваліфікації.

## Розподіл балів за видами активності

Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою:

- виконання практичних завдань у межах модулів — до 60 балів;
- виконання самостійних завдань — до 20 балів;
- підсумкове тестування — до 20 балів;

Програму вважають успішно виконаною за умови набрання не менше 60 балів зі 100, виконання обов’язкових практичних завдань і проходження підсумкового контролю.

Після підрахунку загальної суми балів результат переводиться у підсумкову оцінку:

| Сума балів | Оцінка / Рівень | Результат навчання |
|---|---|---|
| 90 – 100 | Високий (Відмінно) | Зараховано |
| 75 – 89 | Достатній (Добре) | Зараховано |
| 60 – 74 | Середній (Задовільно) | Зараховано |
| Менше 60 | Незадовільно | Не зараховано |

Підсумковий контроль здійснюється у формі тестування (20 балів).

Підсумкове тестування спрямоване на перевірку засвоєння теоретичного змісту програми та здатності застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали передбачені програмою завдання та набрали не менше прохідного бала, отримують сертифікат про підвищення кваліфікації.

Кількість годин, що відводиться на опанування змісту програми, становить 30 годин, з них: 9 годин — лекційні заняття, 15 годин — практичні заняття, 4 години — самостійна робота, 2 години — контрольні заходи.

**Документ про підсумки підвищення кваліфікації:** за результатами успішного виконання програми видається сертифікат про підвищення кваліфікації відповідно до вимог Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800.

Вартість: 1000 грн.

## 2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання теоретичного та практичного навчання з використанням дистанційних освітніх технологій та цифрових інструментів.

Особливістю (вид діяльності) є практико-орієнтований підхід.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчальних матеріалів, виконання практичних завдань, створення власних освітніх прикладів і підготовку до підсумкового тестування.

Підсумкові заходи включають проходження підсумкового тестування з метою оцінювання рівня засвоєння слухачами змісту Програми, сформованості практичних умінь з кар’єрного консультування.

Зміст програми складається з 3 модулів та 12 взаємопов’язаних тем.

## Навчально-тематичний план

| Модулі та теми | Лекції | Практичні | Самостійна робота | Контрольні заходи | Усього |
|---|---|---|---|---|---|
| **МОДУЛЬ 1. КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ** | | | | | |
| Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової та профільної середньої освіти | 1 | | | | 1 |
| Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації | 1 | 1 | | | 2 |
| Тема 1.3. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення | 1 | 1 | | | 2 |
| Вхідний контроль | | | | 1 | 1 |
| **Разом за Модулем 1** | **3** | **2** | | **1** | **6** |
| **МОДУЛЬ 2. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ** | | | | | |
| Тема 2.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти | 1 | | 1 | | 2 |
| Тема 2.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування | 2 | 2 | | | 4 |
| Тема 2.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти | 1 | 2 | 1 | | 4 |
| Тема 2.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти | | 2 | 1 | | 3 |
| Тема 2.5. Співправця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення здобувачів освіти | | 2 | | | 2 |
| **Разом за Модулем 2** | **4** | **8** | **3** | | **15** |
| **Разом за Модулями 1–2** | **7** | **10** | **3** | **1** | **21** |
| | | | | | **70%** |
| **МОДУЛЬ 3. КАР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН У ШКОЛІ: ІНСТРУМЕНТИ, ПРАКТИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ** | | | | | |
| Тема 3.1. Кар'єра у світі цифрових трансформацій | 0,5 | 1,5 | | | 2 |

| Модулі та теми | Лекції | Практичні | Самостійна робота | Контрольні заходи | Усього |
|---|---|---|---|---|---|
| Тема 3.2. Кар’єрна лабораторія: від дослідження до симуляції | 0,5 | 1,5 | | | 2 |
| Тема 3.3. Кар’єрні рішення в умовах невизначеності | 0,5 | 1 | 0,5 | | 2 |
| Тема 3.4. Цифрова майстерня кар’єрного розвитку | 0,5 | 1 | 0,5 | | 2 |
| Підсумковий контроль | | | | 1 | 1 |
| **Разом за Модулем 3** | **2** | **5** | **1** | **1** | **9** |
| **Усього годин** | **9** | **15** | **4** | **2** | **30** |
| **Частка від загального обсягу** | **30 %** | **50%** | **13%** | **7%** | **100%** |

Модулі 1–2 охоплюють зміст Типової програми та становлять 21 годину (70% загального обсягу). Модуль 3 містить авторський зміст і становить 9 годин (30%). Розподіл за видами діяльності: лекційні заняття — 9 годин (30%), практичні заняття — 15 годин (50%), самостійна робота — 4 години (13%), контрольні заходи — 2 години (7%).

## 3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

## МОДУЛЬ 1. КАР’ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

### Тема 1.1. Інтеграція кар’єрного консультування в систему базової та профільної середньої освіти

Сутність, мета й завдання кар’єрного консультування в Новій українській школі. Нормативно-правові засади та рекомендації МОН щодо його впровадження в освітній процес. Наступність кар’єрного супроводу учнів базової та профільної середньої освіти з урахуванням вікових особливостей, інтересів, здібностей і потреб. Поєднання навчальних предметів, інтегрованих курсів і позаурочної діяльності для розвитку самопізнання, ознайомлення зі світом професій та усвідомленого вибору освітньо-професійної траєкторії. Роль педагогів, психологів і кар’єрних освітніх радників, взаємодія з батьками та партнерами. Доступність, системність і практична спрямованість кар’єрного консультування.

### Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар’єрного консультування і професійної орієнтації

Основні підходи до розуміння професійного вибору та кар’єрного розвитку особистості. Теорія професійних типів Дж. Голланда, теорія розвитку кар’єри Д. Сьюпера, соціально-когнітивна теорія кар’єри, конструктивістський підхід і моделі проєктування життя. Взаємозв’язок інтересів, здібностей, цінностей, самоефективності та впливу соціального середовища на кар’єрні рішення. Особливості застосування теорій і моделей у роботі зі здобувачами базової та профільної середньої освіти. Поєднання підходів для підтримки усвідомленого вибору, розвитку кар’єрної адаптивності та побудови індивідуальної освітньо-професійної траєкторії. Межі використання типологій і діагностичних результатів, уникнення стереотипів та нав’язування професійного вибору.

### Тема 1.3. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення

Особливості професійного самовизначення здобувачів базової та профільної середньої освіти. Розвиток інтересів, здібностей, цінностей, мотивації та уявлень про власні можливості в підлітковому і юнацькому віці. Готовність учнів до вибору профілю навчання та подальшого освітньо-професійного шляху. Вплив сім’ї, однолітків, соціального середовища й професійних стереотипів на прийняття рішень. Психологічні труднощі вибору: невизначеність, тривожність, страх помилки та зовнішній тиск. Урахування вікових та індивідуальних потреб у кар’єрному консультуванні, підтримка самостійності, рефлексії й усвідомленого вибору учнів.

## МОДУЛЬ 2. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР’ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

### Тема 2.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти

Індивідуальна, групова та колективна форми кар’єрного консультування; очне, дистанційне та змішане консультування. Види консультацій за змістом, тривалістю й метою проведення. Кар’єрні тренінги, воркшопи, наставництво та онлайн-консультації. Методи і прийоми кар’єрного консультування: бесіда, анкетування, тестування, практичні вправи, рольові ігри та аналіз життєвих ситуацій. Добір форм і методів відповідно до вікових та індивідуальних потреб здобувачів базової і профільної середньої освіти.

### Тема 2.2. Методи та прийоми кар’єрного консультування

Методи виявлення кар’єрних запитів, інтересів, здібностей і цінностей учнів: бесіда, інтерв’ю, спостереження, анкетування та аналіз результатів діяльності. Прийоми активного слухання, відкритих запитань, уточнення, зворотного зв’язку й рефлексії. Використання кар’єрних кейсів, рольових ігор, професійних проб, портфоліо та вправ для порівняння освітньо-професійних альтернатив. Застосування цифрових інструментів для пошуку й критичного оцінювання інформації про професії та освітні можливості. Добір методів відповідно до віку, індивідуальних потреб і запиту учня. Етичне використання діагностичних методик, дотримання конфіденційності та підтримка самостійного прийняття кар’єрних рішень.

### Тема 2.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти

Технології кар’єрного консультування на рівнях базової та профільної середньої освіти. Професійні проби, кар’єрне портфоліо, індивідуальні консультації, цифрові ресурси та кар’єрний план. Сутність, принципи й етапи побудови індивідуальної освітньо-кар’єрної траєкторії: визначення інтересів, здібностей, цінностей, освітніх потреб і кар’єрних цілей; вибір профілю навчання; планування кроків; моніторинг результатів і коригування індивідуального плану. Розвиток навичок самостійного управління кар’єрою та прийняття обґрунтованих рішень.

### Тема 2.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар’єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти

Сутність і складові індивідуальної освітньої траєкторії, її зв’язок із кар’єрними цілями учня. Етапи побудови: самопізнання, визначення освітніх потреб та інтересів, дослідження можливостей, постановка цілей і планування конкретних кроків. Вибір профілю навчання, предметів, курсів та інших видів освітньої діяльності з урахуванням здібностей, цінностей і потреб здобувачів освіти. Використання індивідуального плану, портфоліо досягнень і професійних проб для реалізації кар’єрних намірів. Педагогічний супровід і партнерська взаємодія з батьками та фахівцями зі збереженням самостійності вибору учня. Моніторинг поступу, рефлексія та коригування траєкторії відповідно до набутого досвіду й зміни цілей.

### Тема 2.5. Співправця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар’єрного визначення здобувачів освіти

Напрями та форми співпраці закладу освіти з батьками, практичними психологами, територіальними громадами, роботодавцями та іншими

партнерами. Роль сім'ї і соціального середовища у професійному самовизначенні здобувачів освіти. Організація спільних профорієнтаційних заходів, кар'єрних консультацій, зустрічей із фахівцями, екскурсій і професійних проб. Залучення ресурсів громади та роботодавців, координація партнерської взаємодії, забезпечення рівних можливостей і підтримка усвідомленого професійного вибору.

## МОДУЛЬ 3. КАР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН У ШКОЛІ: ІНСТРУМЕНТИ, ПРАКТИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

### Тема 3.1. Кар'єра у світі цифрових трансформацій

Трансформація професій під впливом автоматизації, роботизації та штучного інтелекту. Зміна професійних функцій без повного зникнення професії. Гібридні професійні ролі. Людиноцентричні та технологічні складові праці. Професійні компетентності, що можуть застосовуватися в різних галузях. Соціальні мережі як джерело професійних уявлень підлітків. Демонстративний успіх, прихована реклама освітніх продуктів, обіцянки швидкого заробітку, псевдоекспертність. Алгоритмічне формування професійних уподобань. Ознаки маніпулятивного кар'єрного контенту.

### Тема 3.2. Кар'єрна лабораторія: від дослідження до симуляції

Діяльнісний підхід до дослідження професій. Професійні завдання як джерело інформації про зміст роботи. Відмінності між назвою посади, трудовими функціями та компетентностями. Міжгалузеві професійні ролі. Аналіз реальних вакансій як навчального матеріалу. Симуляція як спосіб дослідження професійної діяльності. Моделювання робочих ситуацій у цифровому середовищі. Рольові професійні сценарії. Критерії реалістичності та безпечності навчальних симуляцій. Зворотний зв'язок за результатами виконання завдання

### Тема 3.3. Кар'єрні рішення в умовах невизначеності

Нелінійні професійні траєкторії. Зміна спеціалізації та сфери діяльності. Перенесення компетентностей між професіями. Вплив технологічних, економічних та соціальних змін на кар'єрні рішення. Сценарне мислення як інструмент дослідження можливого майбутнього. Професійна невизначеність як природний елемент розвитку. Помилкові очікування від професії. Розбіжності між уявленнями про діяльність та її реальним змістом.

### Тема 3.4. Цифрова майстерня кар'єрного розвитку

Можливості генеративного ШІ для моделювання професійних ситуацій, формування дослідницьких запитань та порівняння альтернатив. Ризики вигаданих професійних прогнозів, упереджених рекомендацій та недостовірної інформації про оплату праці. Захист персональних даних неповнолітніх. Принцип людського контролю над рішеннями.

## 3.1 Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Практичний кейс «Кар’єрний компас: як допомогти учневі знайти свій напрям?». Аналіз ситуацій професійного самовизначення учнів різного віку. Визначення чинників, що впливають на вибір професії, добір відповідних підходів до кар’єрного супроводу та розроблення рекомендацій для конкретних ситуацій.
2. Дослідження «Одна історія — різні рішення: моделюємо кар’єрний вибір». Опрацювання кар’єрних кейсів із застосуванням різних підходів до консультування. Порівняння можливих рішень, визначення їхніх переваг та обмежень, створення алгоритму підтримки учня у виборі подальшого освітнього й професійного шляху.
3. Інтенсив «Кар'єрна розмова: запитання, що відкривають можливості» Моделювання індивідуальної консультації з використанням відкритих запитань, технік активного слухання та прийомів підтримки усвідомленого професійного вибору учня.
4. Інтерактив «Профорієнтація без кордонів». Розроблення плану інтерактивного онлайн-заходу з використанням цифрових платформ, віртуальних екскурсій, кар’єрних ігор та онлайн-зустрічей із представниками різних професій.
5. «Кар'єрний кейс: знайди рішення». Аналіз типових ситуацій професійного самовизначення учнів, визначення причин труднощів у виборі професії та добір ефективних методів і прийомів кар’єрного консультування для їх подолання.
6. Пам’ятка «Скарбничка кар'єрних інструментів». Створення добірки методів і прийомів консультування з прикладами їх практичного застосування.
7. Чек-лист «Кар'єрний маршрут: від перших інтересів до свідомого вибору». Розроблення поетапного алгоритму кар'єрного супроводу учнів 5–12 класів з урахуванням їх зацікавленості професіями.
8. Самостійна робота «Кар'єрний навігатор: кожному віку — свій інструмент». Створення добірки цифрових інструментів, інтерактивних вправ і кар'єрних завдань для різних вікових груп здобувачів освіти.
9. Практичний кейс «Кар'єрне партнерство: школа, родина, громада, роботодавець». Розроблення моделі співпраці закладу освіти з батьками, психологами, представниками громади та роботодавцями. Планування спільних профорієнтаційних заходів, професійних зустрічей і практичних активностей для підтримки кар’єрного вибору учнів.
10. Практична лабораторія «Професія 2035: що залишиться людині?» Аналіз п'яти професій за критеріями автоматизації окремих завдань,

людської відповідальності, творчості, взаємодії та використання технологій.

11. «Успішний успіх: професія чи цифрова декорація?» Аналіз умовного профілю блогера, який продає навчання «професії майбутнього» та гарантує високі доходи.
12. Симуляція «Один день у професії». Створення сценарію цифрової симуляції: учень отримує професійне завдання, аналізує вихідні дані, ухвалює рішення та пояснює його.
13. Симуляція «Я передумав — і що тепер?». Аналіз ситуації учня, який після знайомства з професійною діяльністю втратив інтерес до раніше обраного напряму.
14. Практична робота «ШІ радить професію. Чи можна йому довіряти?». Порівняння відповідей кількох ШІ-систем на однаковий кар'єрний запит. Виявлення необґрунтованих висновків, стереотипів і фактологічних помилок.
15. Самостійна робота «Робочий день без прикрас». Розроблення кейсу, який демонструє не лише привабливі, а й складні, рутинні та відповідальні аспекти професії.

**3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання**

- опрацювання рекомендованої літератури;
- пошук та аналіз електронних ресурсів для поглиблення професійних компетентностей;
- аналіз сучасних тенденцій ринку праці;
- порівняння цифрових ресурсів кар'єрного консультування;
- етичні принципи застосування ШІ;
- роль родини, громади і роботодавців;
- розроблення фрагмента індивідуальної освітньо-кар'єрної траєкторії.

## 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

***Нормативно-правові документи***


1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?utm_source=chatgpt.com
2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 №463-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20
3. Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Кар'єрне консультування в Новій українській школі» : наказ Міністерства освіти і науки України від 04.11.2025 № 1450. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/mon-1450-04.11.2025.pdf.
4. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від

29.08.2024 № 1225. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/66e/806/fcb/66e806fcb90e2017837434.pdf.
5. Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 № 851. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text.
6. 4. Про затвердження Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) : наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2024 № 1451. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptualnykh-zasad-reformuvannia-profilnoi-serednoi-osvity-akademichni-litsei.
7. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text.

***Основна література***

1. Стан глобальної підготовки підлітків до кар'єри. Париж: Видавництво ОЕСР, 2025. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/05/the-state-of-global-teenage-career-preparation_d07f17f8/d5f8e3f2-en.pdf
2. Класифікація ESCO / Європейська комісія. URL: https://esco.ec.europa.eu/en/classification
3. Звіт про майбутнє робочих місць 2025 / Всесвітній економічний форум. Женева: Всесвітній економічний форум, 2025. URL: https://www.weforum.org/publications/future-of-jobs
4. Керівництво / Організація для Економіка Співпраця та Розробка. URL: https://www.oecd.org/en/topics/career-guidance.html
5. Керівництво щодо генеративного ШІ в освіті та дослідженнях / ЮНЕСКО. Париж: ЮНЕСКО, 2023. URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693
6. Глобальні тенденції зайнятості для молоді 2024: гідна праця, світле майбутнє / Міжнародна організація праці. Женева: МОП, 2024. 92 с. DOI: https://doi.org/10.54394/ZUUI5430
7. Мяо Ф., Чукурова М. Компетенційна структура ШІ для вчителів. Париж: ЮНЕСКО, 2024. DOI: https://doi.org/10.54675/ZJTE2084

***Додаткова література***

1. Інвентар систем і практик довічного консультування / Європейський центр розвитку професійної підготовки (Cedefop). URL: https://www.cedefop.europa.eu/en/country-reports/inventory-lifelong-guidance-systems-and-practices
2. База даних O NET / Центр ресурсів ONET . URL: https://www.onetcenter.org/database.html

3. Огляд збору даних O NET / Ресурсний центр O NET.URL: https://www.onetcenter.org/dataCollection.html